

2.3 Finanszírozás és költségtervezés

A projektek néha elakadnak annál a pontnál, amikor a költség és a haszon összehasonlítására kerül sor. Projektkoordinátorként olyan helyzetben vagyunk, hogy látjuk, mik a nemzetközi önkéntes szolgálat előnyei, de valószínűleg jól tudjuk azt is, hogy mik a szükséges források, melyek ezek eléréséhez nélkülözhetetlenek. Ha úgy tekintünk a pénzre, mint egy projekt üzemanyagára, mi vagyunk azok, akiknek egy vagy több benzinkutat kell találnunk, hogy teletöltsük tankunkat. Manapság számtalan kiadvány és ember adhat tanácsot arról, hogy hogyan folyomadjunk támogatásért. Itt szeretnénk felhívni a figyelmet a *Projektmenedzsment* című T-kitre (letölthető a www.training-youth.net honlapról), mely hasznos tanácsokat és ötleteket tartalmaz arra vonat-

kozóan, hogyan pályázzunk támogatásért, illetve hogyan kezeljük pénzügyi forrásainkat. Éppen ezért ebben a fejezetben nem fogunk megismételni minden olyan részletet, amely a támogatások megszerzésére és különböző források előteremtésére vonatkozik, hanem azt próbáljuk meg elérni, hogy néhány alapvető ténnyel tisztában legyen az olvasó, amikor költségvetést vázol fel. Továbbá a rövid távú és a hosszú távú nemzetközi önkéntes szolgálati programokra is bemutatunk néhány létező támogatási rendszert.

2.3.1 Költségtervezés

A költségvetés a nemzetközi önkéntes szolgálat pénzügyi tükré: egy olyan kalkuláció, melynek egyik oldalán a várható kiadások, a másik oldalán pedig azok a bevételek szerepelnek, amelyekre számítunk. Egy valós és kiegyensúlyozott költségvetés felvázolása művészet, s ezt néha igazán nehéz mesterien kidolgozni. Ezért lássuk a költségszámítás néhány arany szabályát!

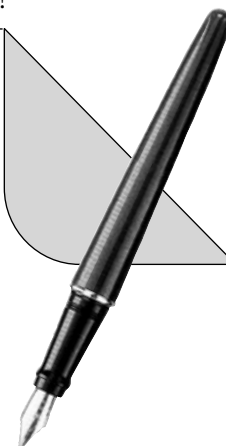

A költségtervezés arany szabályai:

- Minden pénzügyi szükséglet és forrás körültekintő megtervezése a nemzetközi önkéntes szolgálat egy lényeges eleme, a projektet a kezdeti szakaszától egészen a befejezéséig végig kell, hogy kísérelje.
- A pénzügyi tervezés – amennyire csak lehetséges – meg kell, hogy feleljen a projekt valós költségeinek (pl. ellenőrizzük a jegyek, a biztosítási költségek, kommunikációs eszközök, a helyi közlekedés, az irodai eszközök, étkezések stb. árait).
- Egy nonprofit projektben, mint amilyen a nemzetközi önkéntes szolgálat is, ami bejön, az ki is megy. Ugyanakkor nem lehet több költségünk, mint bevételünk, máskülönben veszteséges lesz a projekt. A költségvetés bevételeinek mindig egyenlőnek kell lennie a kiadásokkal.

Fontos az átláthatóság: győződjünk meg arról, hogy minden partner tisztán átlátja a tervezett bevételeket és kiadásokat! Ily módon sok fölösleges tévedés és félreértés elkerülhető.

- Ellenőrizzük a projekt elején, hogy mire lesz szükségünk a végén (pl. számlák, pénzügyi elszámolások, létrehozott anyagok másolatai). Valószínűleg az összes költséget és bevételt bizonyítani kell (lehetőségek, hogy bizonyos formai kritériumoknak is meg kell felelni).
- Vonjunk be másokat, akár szervezeti munkatársakat is, akiknek van tapasztalatuk a költségvetésben és/vagy a projektek pénzügyi kezelésében. Megoszthatjuk vagy átruházhatjuk a felelősséget egy másik személyre, aki tapasztaltabb a költségszámításban és a könyvelésben.
- Ne próbáljuk meg egyedül csinálni! Inkább adjunk más, a projektben részt vevő embereknek is szabad kezet a pénzügyi kérdésekben. Ily módon elkerülhető, hogy a pénzügyek átláthatatlanságával vagy akár csalással vádoljanak bennünket (olyan esetekben, amikor senki más nem tudja, hogy a pénz honnan jön és hova megy).
- A nemzetközi önkéntes szolgálat ideje alatt rendszeres időközönként ellenőrizzük a költségvetést, és folyamatosan tájékoztassuk partnereinket a fejleményekről (mekkora összeg áll jelenleg rendelkezésünkre és még mennyire lesz szükségünk). A könyvelés hasznos, ha rendszeresen és megfelelően végzik.
- Ne felejtjük el elszámolni a szervezet tagjainak munkaerő-ráfordítását, mely szintén pénzbe kerül a szervezetnek!
- Nézzünk utána, hogy milyen költségek lehetségesek és milyenek nem. Bizonyos költségeket és finanszírozási formákat (mint pl. a természetbeni hozzájárulás) a támogató visszautasíthat.
- Gondolkodjunk el a nemzetközi önkéntes szolgálati kapcsolatos, olyan speciális kiadásokon is, mint pl. a kollégák képzése, felkészülés az interkulturális kommunikációra, az információs technológia költségei; az önkéntesek felkészítése, illetve képzése, beleértve a nyelvi és a munkához kapcsolódó készségeket is; továbbá gondoljunk a projekt megvalósításához szükséges bérleti kiadásokra vagy a tolmácsolás szükségleteire is stb.

2.3.2 Támogatók és támogatási lehetőségek

Amikor támogatást keresünk, sok megszerezhető forrást találunk a különböző – helyi, regionális, országos, európai és nemzetközi – szinteken. A támogatás jöhet egyénektől, alapítványoktól, intézményektől, hatóságoktól, vállalatoktól stb. Nagyban függ a körülményeinktől, a projekt típusától, magától a kezdeményezéstől az, hogy ki fogja a nemzetközi önkéntes szolgálati projektünket támogatni.

1. lépés: Mérjük fel, hogy kik lehetnek a potenciális támogatók!

A támogatási forrásokról való információszerezésnek az egyik módja, hogy hasonló projektek vagy szervezetek munkája iránt érdeklődünk. Az internet egy másik értékes tájékoztatói lehetőség. A www.eurodesk.org tájékoztatót nyújt az európai támogatási rendszerekről. A www.fundersonline.org egy egész sor európai és nemzetközi alapítványról ad részletes információt².

2. lépés: Ismerjük meg a támogatók motivációját és feltételeit!

Minden támogató, legyen az a magán- vagy a közszférából, bizonyos motivációval rendelkezik a pénz odaítélésével, a különböző projektekkel kapcsolatban. Amennyiben támogatást kívánunk szerezni, fontos megtudnunk azt, hogy a támogató miért ad. Nemzetközi önkéntes szolgálatunknak nemcsak a támogatási rendszerrel kell összhangban lennie, hanem pályázatunknak is hangsúlyoznia kell mindezt.

Mondanunk sem kell, hogy elsőként a támogatóról kell információt gyűjtenünk annak érdekében, hogy megtudjuk, pontosan mit is támogatnak (milyen költségek fogadhatók el és milyenek nem), milyen mértékben (szükséges-e társfinanszírozás), és milyen eljárásokat (projektünk előtt, alatt és után) kell követnünk. Ily módon elkerülhető bárki idejének és pénzének pazarlása.

3. lépés: Válasszuk ki a megfelelő támogatókat és készítsük el pályázatunkat!

Amint eldöntöttük, hogy mely támogatók lesznek a legmegfelelőbbek, gondos odafigyeléssel írjuk meg pályázatunkat a támogató által előírt eljárás szerint. Ne küldjük el ugyanazt a standard levelet vagy pályázatot támogatáskérés céljából különböző támogatóknak: igazítsuk azt a saját céljaikhoz, kritériumaikhoz, költségeikhez stb.! Tudjuk meg, hogy ki a kapcsolattartó személy a támogató intézményen belül és tartsunk vele rendszeres kapcsolatot. Néha az is hasznos lehet, hogy költségvetésünket több részre bontjuk fel és különböző támogatókat keresünk meg, hogy saját kritériumrendszerüknek megfelelően járuljanak hozzá a különböző költségekhez. Tájékoztassuk támogatóinkat a másoktól kért társfinanszírozásról!

4. lépés: Pályázatainkat kövessük nyomon!

Ne csak egy halom papírt küldjünk el! Ellenőriztessük a támogató szervezet kapcsolattartó személyével, hogy pályázatunk megérkezett-e, és kérjünk visszajelzést az esetleges tartalmi hiányokról, illetve a pályázat elbírálásáról! Sikertelen pályázat esetén ne szakítsuk meg a kapcsolatot, mivel a támogató egy másik, jövőbeni projektünkhöz nagy segítséget nyújthat. Az elutasítás indokaira vonatkozó visszajelzés is hasznos lehet. Ha pályázatunkat elfogadták, a munka ezzel még nem zárult le. A projekt jó kommunikációjának jele, ha minden érintettet rendszeres időközönként informálunk (vagy egyszerűen küldünk egy képeslapot). A projekt csak a teljes beszámolóval fejeződik be, beleértve a pénzügyi beszámolót és a köszönőlevelet is.

Figyelem! Ne csak a pénzt vegyük számba! Gyakran természetbeni támogatást is szerezhetünk, például ingyenes szállást és étkezést az önkénteseink számára, egyéb tárgyi eszközöket vagy akár a projekt technikai felszereléseit is (irodai felszerelést, építkezési anyagokat stb.). Ingyenes telefonvonalat vagy internetkapcsolatot akár egy vállalat is biztosíthat. A szponzorálás is egy lehetőség.

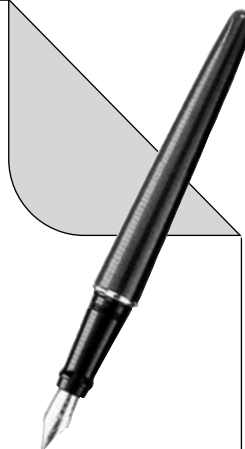
További ötleteket és tanácsokat találhatsz a *Projektmenedzsment* című T-kitben (letölthető a www.training-youth.net honlapról), illetve ennek a T-kitnek az Irodalomjegyzékében.

² Hazai pályázati lehetőségekről a következő honlapokon lehet tájékozódni: www.nonprofit.hu; www.pafi.hu; www.sansz.hu. – A szerk.

Európai Önkéntes Szolgálat (European Voluntary Service, EVS)³

A nemzetközi önkéntes szolgálat pénzügyi támogatásában élen járó programok egyike az Európai Bizottság kezdeményezése, az EVS. Az EVS az Ifjúság 2000–2006 Program egyik alprogramja, amely minden 18 és 25 év közötti fiatal számára nyitva áll. Önkéntes tevékenységet lehet például folytatni környezetvédelmi, művészeti, kulturális területen; gyermekekkel, fiatalokkal vagy idős emberekkel foglalkozva; vagy például kulturális örökséggel, sport- és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatosan.

Célok:

- Interkulturális tanulási lehetőség biztosítása fiatalok számára.
- Szolidaritás, mobilitás, hátrányos helyzetű fiatalok bevonása .
- Harc a rasszizmus, az idegengyűlölet és a kirekesztés ellen.
- Helyi közösségek fejlesztése, új partnerségi kapcsolatok kialakítása és a bevált módszerek átadása.

Kritériumok:

- Az önkéntes szolgálat kezdetén az önkéntesek 18 és 25 év közöttiek.
- Az önkénteseknek bejelentett lakcímmel kell rendelkezniük valamely választható országban. Választható országok: az EU 25 tagállama, továbbá Izland, Liechtenstein, Norvégia, Románia, Bulgária, Törökország és további 4, prioritást élvező régió országai: 10 mediterrán partnerország, a FÁK 7 állama, Délkelet-Európa és Dél-Amerika.
- Az önkéntes szolgálat 6 és 12 hónap közötti időtartamú lehet.
- A rövid távú projektek 3–24 hétig tartanak és a hátrányos helyzetű fiatalok szükségleteihez igazodnak, akik az Ifjúság 2000–2006 Programban elsődleges prioritást élveznek.
- Bármely nonprofit szervezet (egyesület, alapítvány, közhasznú társaság stb.), szerveződés (diákönkormányzat, informális csoport stb.), valamint intézmény (pl. egyházak, helyi önkormányzatok, kulturális és oktatási intézmények) lehet küldő vagy fogadó szervezet.
- A szolgálat bárhol letölthető, kivéve abban az országban, ahol az önkéntes él.
- Az EVS projektek három partner – a küldő szervezet, a fogadó szervezet és az önkéntes – közös együttműködése révén valósulnak meg.

Projekt típusok és az eljárás:

- Kétoldalú projektek: egy küldő és egy fogadó szervezet vesz részt a projektben. Ezeket a pályázatokat az Ifjúság 2000–2006 Program nemzeti irodái kezelik (decentralizált eljárás során).
- Az európai szintű projekteket (multilaterális) és az európai civil szervezetek projektjeit közvetlenül az Európai Bizottsághoz kell benyújtani.
- Az ún. harmadik országokkal⁴ kapcsolatos programban bi- és multilaterális projekteket egyaránt meg lehet valósítani. Ezeket vagy a nemzeti irodákhoz, vagy az Európai Bizottsághoz nyújtják be, az adott régió prioritási kategóriájától függően.
- A programországok jóváhagyott fogadó projektjeinek adatbázisa, mely önkéntes szolgálati helyeket kínál, a www.sosforevs.org vagy a <http://youth.cec.eu.int> honlapon található.

Pénzügyi szabályok:

A projektek támogatása a résztámogatás elvén alapul, ami azt jelenti, hogy a projekt összes költségét nem fedezheti az Ifjúság 2000–2006 Programból kapott támogatás. A projekt teljes összegének fedezésére feltétlenül szükséges a különböző partnerek pénzügyi vagy természetbeni hozzájárulása is.

³ A T-kit megírása óta (2002) némileg változtak az EVS szabályai, melyekről részletesebb információt kaphatsz az eurodesk@mobilitas.hu e-mail címen vagy a www.mobilitas.hu honlapon. – *A szerk.*

⁴ Az Ifjúság 2000–2006 Programban használatos „harmadik országok” elnevezés 2004 őszén „partnerországok”-ra változott. – *A szerk.*

A küldő szervezetekre vonatkozó pénzügyi szabályok:

- Az önkéntes utazási költségét, vízum- és oltási költségeit teljes egészében fedezi az Európai Bizottság támogatása.
- A küldő szervezet előkészítő és utókövető tevékenységeire egy keretösszeget, míg az önkéntesrel való kapcsolattartásra havi átalányösszeget kap.
- Amennyiben hátrányos helyzetű fiatalokat érint a projekt, a speciális költségeket és az előkészítő találkozó költségeit is az Európai Bizottság támogatása fedezi.

A fogadó szervezetekre vonatkozó pénzügyi szabályok:

- Az önkéntesnek kifizetendő zsebpénz függ a fogadó országtól, és azt az Európai Bizottság támogatása fedezi.
- A fogadó szervezet költségeivel kapcsolatos támogatás egyrészt egy keretösszegeből (adminisztráció, nyelvoktatás), másrészt egy havi átalányösszegeből (szállás, étkezés, helyi közlekedés stb.) áll.
- Speciális költségeket az Európai Bizottság támogatása abban az esetben fedezhet, ha hátrányos helyzetű fiatalokat vonnak be a projektbe.
- Az európai szintű és a multilaterális (harmadik országos) projektek esetében az Európai Bizottság támogatása szintén fedezi bizonyos mértékig a koordinálási költségeket és az önkéntesek találkozóinak költségeit.

Határidők:

- Európai szinten 3, országos szinten 5 beadási határidő van egy évben, ezekhez képest a projekteknek 3–5 hónappal később kell kezdődniük.

További információkat találsz az Ifjúság 2000–2006 Program Pályázati Útmutatójában, illetve az alábbi honlapokon:
www.europa.eu.int/comm/education/youth.html
(az Európai Bizottság honlapja),
www.mobilitas.hu
(a magyar nemzeti iroda honlapja).

Az Európa Tanács támogatása

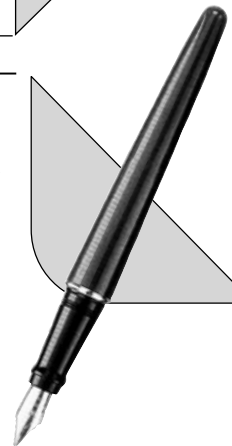
Az EVS pénzügyi támogatási rendszerén kívül további támogatási lehetőségek is vannak a nemzetközi önkéntes szolgálat számára. Példák az építőtáborok, amelyek támogatására szintén pályázhatsz az Európa Tanács Európai Ifjúsági Alapítványához (European Youth Foundation). Ez esetben a pályázatnak számos feltételt kell kielégítenie:

- Résztvevőket/szervezeteket az Európa Tanács legalább 4 tagállamából kell bevonnai a projektbe.
- Az önkéntesek 75%-ának 30 év alattinak kell lennie.
- A tevékenységnek az Európa Tanács egyik tagállamában kell folynia.
- Bizonyítani kell a társfinanszírozás meglétét.

Az Ifjúsági és Sport Igazgatóság más támogatási programot is kezel: ez a Szolidaritás Alap az Ifjúság Mobilitásáért (Solidarity Fund for Youth Mobility, FSMJ), melyet kifejezetten arra terveztek, hogy a nemzetközi projektek résztvevőinek utazási költségeit finanszírozzák. Ez esetben az alábbi kritériumoknak kell megfelelni:

- Mobilitást szolgáló projektnek kell lennie.
- A csoportoknak legalább 10 utazó fiatalból kell állnia.
- Hátrányos helyzetűeknek kell lenniük.
- Vonattal kell utazniuk.

Az Európai Ifjúsági Alapról és az FSMJ-ről további információt találsz az alábbi honlapon:
www.coe.int/youth (klikkelj a „Funding”-ra).

A való életben...

Segítségként: egy költségvetési példa

Ahogy korábban említettük, az ELKA egy építőtábor megszervezését tervezte azzal a céllal, hogy a hegyekben ösvényt és pihenőket hozzon létre, és ehhez a projekthez egy olyan önkéntest fogadjon, aki az ifjúsági csoportok számára a gyalogtúra ötletét kidolgozza és a túravezetést biztosítja. Természetesen a költségvetést azután készítették el, miután minden, a nemzetközi önkéntes szolgálatban érintett nemzetközi partnerrel konzultáltak, akiknek szintén megvolt a saját költségtervezetük az önkéntesek küldésére vonatkozóan.

Az ösvények és pihenők kidolgozását célzó építőtábor költségvetése (euróban):

KIADÁSOK		Idegenforgalmi szakember 2 szaktréner (díjak)	1000 €
Utazás:		Társadalmi tevékenységek:	
Nemzetközi útiköltség 26 önkéntes részére	3120 €	46 fő részére (kulturális események, 4 kirándulás történelmi helyekre Velho tartományban, buszbérlés, interkulturális estek és programok – mozi, színház, búcsúparti stb.)	1680 €
Helyi közlekedés 45 fiatal részére	1350 €		
Szállás:		Videofilm-készítés	1000 €
Velhói fogadó családok költségei	1650 €	ÖSSZESEN	18505 €
Étkezés:	3960 €	BEVÉTELEK	
Előkészületi munkálatok:		Az ELKA önrésze	1855 €
Két találkozó	340 €	IVS-partnerek hozzájárulásai	3000 €
Segédanyagok, szóróanyagok készítése (információs és üdvözlő brosrák)	100 €	A résztvevők hozzájárulása	920 €
Telefon, fax, posta, e-mail-kapcsolatok	210 €	Önkormányzat	2300 €
Biztosítás: 46 fő részére	1533 €	A Környezetvédelmi Minisztérium támogatása	1000 €
Vízumok: 26 fő részére	312 €	Magánadományozók	550 €
Adminisztrációs és koordinációs költségek	650 €	Kerületi iroda – regionális együttműködés és idegenforgalmi osztálya	1450 €
Környezettanulmány (ösvények, pihenők fejlesztése)	1600 €	Társadalmi Fejlődésért Alapítvány	1500 €
		Helyi ifjúsági tanács	320 €
		Természetbeni hozzájárulások	5610 €
		ÖSSZESEN	18505 €

Az EVS fogadó projekt költségvetése (euróban):

KIADÁSOK		Példaértékű módszerek terjesztése: Kiadványok	
A küldő szervezetnek az indulást megelőző előkészületei	125 €	- Az ökoturizmus statisztikai adatairól és a kalandtúrákról (100 példány)	500 €
		- A projekt eredményeiről	120 €
Nyelvtanfolyam (2 önkéntes, 15 nap, intenzív kurzus)	100 €	Rendszeres képzések (2 önkéntes x 650 €)	1300 €
Információs anyagok	25 €	Értékelés	120 €
Utazási költségek: retúr vonatjegyek az önkéntesek otthonától Velhóig és vissza, 2. osztályú vonatjegy (2 x 130 €)	260 €	ÖSSZESEN	19026 €
		BEVÉTELEK	
Biztosítás: 2 önkéntesnek 11 hónapos teljes időtartamra (2 x 148 €)	296 €	Az ELKA önrésze	850 €
		Küldő szervezet hozzájárulása	500 €
Szállítás: 2 önkéntes részére Velhóban Egy család által biztosítva és fedezve (természetbeni)	3300 €	Önkéntesek hozzájárulása: 2 x 175 €	350 €
		Önkormányzat	2200 €
		Velhói iskola hozzájárulása	120 €
Étkezés: 2 önkéntes 11 hónapos teljes időtartamra Reggeliket és vacsorákat a családok fedezik Ebédek (11 x 30 x 6 x 2 €)	5280 €	Kerületi iroda – környezetvédelmi osztály	1800 €
	3960 €	Magánadományozók	800 €
	1980 €	Civil Társadalmi Fejlődésért Alapítvány	1200 €
Helyi közlekedés (660 x 2 €)	1320 €	Természetbeni hozzájárulások	1306 €
Nyelvtanfolyam az ELKA szervezésében (természetbeni): Intenzív kurzus (nyelviskola) Az ELKA egy önkéntese által nyújtott	240 €	Az Európai Bizottság hozzájárulása (EVS program): Küldő szervezet: 2 x 600 € (felkészítés, adminisztráció és programkövető tanácsadás) Támogatás és kommunikáció: 2 x 11 x 20 € Utazási költségek: 2x 130 €	10000 €
	160 €		
Társadalmi tevékenységek és szabadidő (társadalmi integráció): Tervezett kulturális utak és társadalmi események (11 x 40 x 2 €)	880 €	Fogadó szervezet: Megérkezés utáni képzés és nyelvtanfolyam: 2 x 600 € Étkezés, szállás, helyi közlekedés és egyéb támogatás: 2 x 11 x 300 € Zsebpénz 2 önkéntes számára	
Adminisztráció: Telefon, fax, e-mail-kapcsolat (11 x 50 €): 550 € Papír, tollak, fénymásolás, a fiatalokkal való munkához szükséges anyagok – kötetl, tájékoztató anyagok stb.: 385 €	935 €		
Vízum és tartózkodási engedély 2 önkéntes részére	220 €		
Egészségügyi igazolás (fertőző betegségek kizárását illetően) 2 önkéntes részére (2 x 5 €)	10 €	ÖSSZESEN	19026 €